

Izhaja od 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:
Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.
Celje, Aleksandr. cesta.
Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 6. novembra.

Pod naslovom «Demokratski ministri v uradništvu» je danes «Slovenski Narod» priobčil med političnimi vestmi demagoško hujskarstvo proti finančnemu ministru dr. Kumanudiju. Priobčil pa je ni radi Kumanudija, a tudi ne zato, da bi pomagal uradništvu, marveč zato, da bi za občinske volitve v Ljubljani ustrelil proti demokratski stranki.

«Slovenski Narod» piše, da je minister financ dr. Kumanudi dejal uradniški deputaciji, da bi se s tem, ako bi se sprejela službena pragmatika povlašili izdatki za uradnike za dve milijardi dinarjev. Ker pa on za izdatke nima pokritja, se more zakon o službeni pragmatiki «sprejeti» šele, ko bo parlament sprejel zakonski načrt o uredbi novih davkov. Tako finančni minister, ki nosi v prvi vrsti odgovornost za finančno stanje v državi, «Slovenski Narod» seveda ne vé, da finančni minister ne razpolaga poljubno z dinarskimi milijardami in mora tudi on za svoj resort imeti novo kritje za vsak nov izdatek. Danes vé že vsak državni uslužbenec, kaj pomeni državni proračun in zna, da knjigovodstvo nobenega uradnega oddelka ne dovoli prekoračenja od parlamenta dovoljenega kredita. Kar se zahteva od računskega uradnika v tem pogledu, se mora zahtevati tudi od gospoda finančnega ministra, ker sicer mora nastati v državnem gospodarstvu kaos. Kam vede tako gospodarstvo, nam ni treba še posebej razkladati.

Tako bi bilo, ako bi odgovarjala notica «Slovenskega Naroda» resnici. V resnici pa je «Narodova» vest prost falzifikat, ker se v njem celo nekako trdi, kakor da službena pragmatika ne bo sprejeta, dočim je jasno stališče koaliranih strank, da se mora službena pragmatika sprejeti in se v sredo prične v zakonodajnem odboru končna razprava. Mogoče je le še, da je «Slovenski Narod» iz prirojene zaostalosti in neinformiranosti zmešal službeno pragmatiko s povišanjem draginjskih doklad in nabavnim prispevkom. Da so za nove povške uradništvu potrebne velike vsote, to si vsak analfabet na prste izračuna. Dolžnost finančnega ministra je, da pri nobeni stvari ne pusti iz vidika vprašanja pokritja. Njegova dolžnost je, da uradno p o v s o d.

Nesporno bo boj za trdnost zahtev hud, tem hujši, ker gre na eni strani za vitalne interese enega najvažnejšega stanu, na drugi strani pa tudi za veliko materialno obremenitev, ki jo je treba nekomu naložiti. Nobenega dvoma ni, da bodo tudi to pot v tem boju zavzemali slovenski demokrati v prilog uradništvu najodločnejše stališče. Poslanec Reiser je dobil v parlamentu že priimek «gospodin pragmatika», ker poleg njega ni nikogar, ki bi s tako vztrajnostjo, vestnostjo in spratnostjo zastopal interese državnih uslužbencev. Tudi minister dr. Žerjav in posl. Kukovec sta vedno skušala doseči, kar sta mogla in to bosta storila tudi v bodoče. Da bi narodno - socialna poslanca g. Deržič in g. Brandner ne uganjala neplodne opozicijske politike, bi mogla biti pozicija slovenskih demokratov tako v klubu, kakor v parlamentu mnogo jačja. Čudno je le to, da naj sedaj trojica demokratov dela čudeže tudi za tiste, ki so z volilnimi kroglicami zakrivali, da ne sedijo več slovenskih demokratov v skupščini.

Naravnost drzno pa je, če se sedaj v uradniško vprašanje vika tudi organ gospodov okoli «Slovenskega Naroda». Ni nam treba opozarjati na davne čase v Avstriji, ko so bili «Narodovci» gospodarji v kranjskem deželnem odboru in ko so imeli najlepšo priliko regulirati plače učiteljstvu, ni nam treba omenjati, da so kot gospodarji na mestnem magistratu pustili, da je črno - modro - rdeča koalicija v mestnem svetu izboljšala socialen položaj propadajočega mesta ga uradništva. Ne samo to. Ko so že odšli z magistrata, so še intrigirali proti mestnim uslužbencem. Njihov najodločnejši glasnik je v načelstvu odločno protestiral proti izboljšanju plač uslužbencem Mestne hranilnice. V načelstvu JDS sicer ni prodir, zato se je pa intriga nadaljevala pri vladi. Šele dr. Žerjav je moral izposlovati, da je ministrstvo razveljavilo odlok pokrajinske uprave, s katerim se je hotelo odvzeti uradništvu priboljške. In na mestnem magistratu? Kdo je pokrajinskemu namestniku povedal, da je treba razpustiti občinski svet zato, ker je sklepal previseke plače za uslužbenec?

Ravnatoka kot pri plačah se go-spodje «Zajedničarji» obnašajo tudi pri delavskih mezdah. Ni bolj nesocialnih bolj krivičnih gospodarjev kot so naš nekateri najodločnejši med nami. Tudi

Politična situacija razčiščena

DEMOKRATSKI KLUB TUDI V TAKTIKI ENOTEN.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Današnji dan je prinesel popolno razčiščenje politične situacije v smeri, da se ima vzdržati demokratsko-radikalna koalicija, in sicer brez ostavke vlade. S tem, da je bilo danes zopet odprto zasедanje narodne skupščine ne da bi bila vlada dala ostavko, je bil preklican tudi svoječasni sklep demokratskega kluba, da ima vlada demisionirati čim se vrnejo ministri s Kumanovoga in iz Prage. V demokratskem klubu je nastopilo popolno pomirjenje in se sedaj samo še razpravlja o tem, kakšen program bo zahtevala stranka za svoje sodelovanje v vladi in skupščini. Tudi v nekoliko napetih osebnih odnosih, ki so se po zagrebškem kongresu izražali med večino kluba in nekaterimi bivšimi samostalci in bivšimi liberalci, je danes nastopilo pomirjenje. Dokaz temu je, da je demokratski klub v popolnem soglasju postavil svoje kandidate v finančni odbor. V vseh krogih demokratske stranke se z zadovoljstvom konstatira, da je potem, ko se je v glavnem odboru ujednila stranka v programnih vprašanjih, sedaj tudi v vprašanjih parlamentarne taktike sloga v stranki zagotovljena.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) V času,

ko se bo vršila v parlamentu generalna debata o zakonu o vojni odškodnini, se bodo med predstavniki demokratskega in radikalnega kluba vršila pogajanja za definitivni delovni program vlade v novi seziji. V radikalnih krogih se je pojavila danes struja, ki zahteva izvestne osebne preembe med radikalnimi člani kabineta. Pašić odklanja o teh predlogih vsako diskusijo tako dolgo, dokler ne bo dosežen popoln sporazum z demokrati za delovni program.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) V tem, kako je današnja narodna skupščina lahko prošla na dnevni red, se vidi najboljši dokaz, da ne bo prišlo do nikakšne krize v vladi, ker je skupščina prošla na parlamentarno delo še preje, nego so se sprejeli normalni sklepi v demokratskem in radikalnem klubu glede ostavke vlade. To je najboljši dokaz o urejenosti notranjih razmer in da sedaj nihče ne bo izzval nepotrebne krize. Jutri dopoldne bo demokratski klub nadaljeval razpravo o politični situaciji ter je že pripravljena resolucija v tej smeri, da se bodo vršila stvarna pogajanja z radikalci glede programa parlamentarnega dela.

Narodna skupščina zopet na delu

ZAKON O VOJNI ODŠKODNINI NA DNEVNEM REDU.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Danes, ob 11.30 dopoldne, je pričela seja skupščine, ki jo je otvoril dr. Lukinić. Ministrski predsednik Pašić je prečital krajev ukaz o sklicanju nove sezijske skupščine, nakar so poslanci vzklíkili: «Živel kralj!» Po prečitavanju zapisnika se je oglasil k besedi Voja Lazić, ki je protestiral proti temu, da v zapisniku ni zabeležen njegov protest na zadnji seji v katerem je zahteval, naj se seje ne odgode, ampak nadaljuje delo, dokler ne bodo izglasovani vsi zakoni. Tajnik Janjić mu je odgovoril, da je govoril takrat, ne da bi imel besedo in proti poslovniku. Skupščina je vzela to izjavo na znanje. Po prečitavanju prošnje in pritožbe je bil prečitan ukaz o imenovanju generala Pešića za vojnega ministra.

Nato je dobil besedo Voja Lazić, da pojasni nujnost svojega predloga o nadaljnjem postopanju glede reguliranja agrarnih odnosov v Dalmaciji. Lazić je grozil, da bo izbruhnila v Dalmaciji revolucija in zahteval, naj skupščina sprejme nujnost. Minister za agrarno reformo, dr. Miletić, je izjavil imenom vlade, da predloga ne more sprejeti, ker je skupščini že tako predložen zakonski načrt o definitivnem reguliranju vseh agrarnih odnosov. Zakon pride v kratkem na dnevni red in bodo zemljoradniki imeli takrat priliko, da iznesejo svoje pritožbe. Voja Lazić, ki je na zadnji seji skupščine iz demagoških ozirov zahteval, naj skupščina nadaljuje delo, je danes zopet iz demagogije zapustil skupščinsko dvo-

rano. Vladna večina je klicala: «Demagogija!», zemljoradniki pa: «Mussolini!» Med vrati je Lazić izjavil, da skupščina noče pomagati dalmatinskim seljakom, vladna večina pa mu je odgovorila z vzklikom: «Ostanite, ali pa pojdite! Ne ovirajte skupščine v delu! Zakaj uganjate demagogijo?» Predsednik dr. Lukinić je opozoril Lazića, naj ne ovira skupščine v delu.

Ko so zemljoradniki korporativno zapustili skupščinsko dvorano, je zbornica prošla na dnevni red. Predsednik dr. Lukinić se je s toplimi besedami spominjal umrlega narodnega poslanca Jaše Tomića. Poslanci so vzklíkili: «Slava mu!»

Nato je dr. Lukinić naznanil, da je bil glede volitve finančnega odbora dosežen sporazum med strankami. Izvoljen je bil soglasno sledeči odbor: demokratski Veljković, Marinković, Ribar, dr. Kukovec, Radović, Milan Pribičević, Marković, Matić, dr. Stević in dr. Sečerov; radikalci Joca Jovanović, Vukičević, Janković, Radonjić, Kostić, Sević, Stojadinović, Srskić, Filipović in Nedeljković; klerikalci Duličić, Pušenjak in Šimrak; muslimani Spaho in Ali beg Filipović, za SKS Rajar, za socialiste in republikance dr. Korun in Gjonović; za zemljoradnike Voja Lazić in Uroš Stajić. Predsednik je pozval odbor, naj se danes konstituirajo, nakar je ob 12.10 zaključil sejo.

Prihodnja seja bo jutri dopoldne s dnevnim redom: Poročilo odbora za zakonski načrt o vojni odškodnini.

Nova akcija hrvatskega bloka?

Zagreb, 6. novembra. (Izv.) «Slobodna Tribuna» prinaša vest, o nekem sestanku zajedničarjev, ki so si zbrali provizorni glavni odbor in eksekutivo 12 članov. Na tem sestanku je bilo prisotnih 20 udeležencev. Istotako prinaša ta list vest, da so neki neimenovani srbski politiki imeli včeraj s Hrvatskim blokom posvetovanja. Na vprašanje, kaj je na tej vesti, je odgovoril Radić v daljšem intervjuju, da gre za novo akcijo Hrvatskega bloka. Namignil je, kakor da hoče skupina opustiti svojo dosedanje pasivnost.

Iz parlamentarnih odborov

V sredo se prične razprava o pragmatiki v plenumu zakonodajnega odbora.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Danes popoldne je zboroval pododbor zakonodajnega odbora, na katerem se je razpravljalo o poročilu za uradniško pragmatiko. Jutri popoldne bo odsek svoje delo dovršil, tako da bo plenum v sredo lahko začel načelno debato.

pisava «Slovenskega Naroda» in njegovo hujskarje uradništva ne bo nič zaleglo. Naj sedaj vsaj ne uganjajo demagogije! Naj ne potvarjajo in naj ne kvarijo smotrerega in naporega delovanja demokratske stranke za državne namene!

Stambolijski in Politis v Beogradu

Grška hoče v Malo antanto.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Minister za zunanje zadeve dr. Ninčić je prejel poročilo, da dospo bolgarski minister zunanjih zadev Stambolijski v Beogradu četrtek zjutraj. Na to bo imel konferenco s ministrskim predsednikom Pašićem in ministrom inostranih del dr. Ninčićem. Potem bo Stambolijski odpotoval v Lausanne. V beograjskih političnih krogih se govori, da so Stambolijskega predlogi jako dalekosežni. Oni pomenijo stvarno rušenje neuillyske pogodbe in bo baš zato težko najti bazo za sporazum.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Včeraj dopoldne se je vršil sestanek grškega zunanjega ministra Politisa s min. predsednikom Pašićem in zunanjim ministrom Ninčićem. Glavni predmet razprave je bilo vprašanje uporabe solunskega pristanišča, trgovskih odnosov na podlagi reciprocitete ter odnosov napram Bolgarski odnosno nastopu na orijentski konferenci. Dosežen je bil načelni sporazum. G. Politis je zvečer zopet odpotoval v Atene.

SPREMEMBA V PRAŠKEM POSLANIŠTVU.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Vest, da odstopi naš praški poslanik dr. F. Vošnjak se potrjuje. Poslanik Vošnjak je odšel na dopust. Za odpravnika poslova v Pragi je imenovan poslaniški svetnik v Parizu Branko Lazarević.

Prevat v Carigradu

KEMALISTI Odstavili Carigradsko vlado. — Krvavi spopadi. — Kemalisti zahtevajo odhod zaveznikov. — Sultan pobegnil?

London, 6. novembra. (Izv.) «Daily Express» poroča, da je prišlo v Carigradu do krvavih spopadov med angleškim vojaštvom in turškimi demonstranti, pri čemer je bilo več demonstrantov ubitih in ranjenih. Pred mošejo Hagia Sofija in v drugih delih mesta so turški nacionalisti pripravili velike manifestacije. Ponoči so demonstranti vrli v evropski del Pera, kjer so demonstrirali proti tujcem. V sprevedu so nosili razne zastave ter slike Kemala paše. Po istem listu je položaj v Carigradu zelo resen.

London, 6. novembra. (Izv.) «Reuterjev urad» javlja iz Carigrada: V Stambul in v Skutari je prišlo do burnih in krvavih kemalističnih demonstracij, pri katerih je bilo tudi več mrtvih in ranjenih. Baje je turško orožništvo vdrlo v nevtralnno cono pri Čanaku. Kakor doznava «Daily Mail» iz Carigrada, je moralna angleška vojaška policija pri demonstracijah streljati na turške demonstrante. «Times» pa poročajo, da so se pri demonstracijah slišali ogorčeni vzkliki proti sultanu. Mednarodna policija je bila prisiljena preprečiti veliki množični prehod čez most, ki vodi v Pero. Pri tej priliki je bilo 6 oseb usmrčenih. Po vesti istega lista je kemalistično orožništvo zasedlo Bergaz in več drugih točk v nevtralnno coni.

Carigrad, 6. novembra. (Izv.) Zastopnik angleške vlade je izročil vrhovnim komisarjem zaveznikov v Carigradu noto, kjer se izjavlja, da morajo vojne ladje vseh narodnosti prositi za dovoljenje, da smejo pasirati morske ožine in da morajo pozdraviti novo vlado z običajnimi pozdravnimi strelji. Dosedaj še niso dospele nikake vesti o odstopu sultana. Izgleda, da pozdravljajo angleške oblasti ukrepe za varnost sultana in prestolonaslednika.

Pariz, 6. novembra. (Izv.) «Petit Parisien» javlja iz Carigrada, da namerava sultan odpotovati v Indijo.

Pariz, 6. novembra. (Izv.) «Radio Agentur» objavlja ob 8.15 zvečer nastop na brzojavko iz Londona: Turški ekstremisti, ki ne pripoznavajo niti avtoritete Kemala paše, so povzročili v Carigradu nemire. V gručah so odšli pred sultanovo palačo, kjer je baje prišlo do hudih spopadov z angleškimi četami. Govoril se, da je bil sultan odpeljan. Druga vest pa veli, da je pobegnil. V mestu vlada popolna anarhija.

Italija in Jugoslavija

IZMENA ULJUDNIH TELEGRAMOV.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Minister Ninčić je poslal našemu rimskemu poslaniku Antonijeviću sledečo depešo: «Sporočite g. Mussoliniju, da mu zadržujem, da bo v meni našel iskrenega sotrduka za izvrševanje napovedane politike medsebojnega prijateljstva».

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Italijanski odpravnik poslov je izročil včeraj min. zunanjih zadev Ninčiću brzojavko min. predsednika Mussolinija, ki zatrjuje, da želi nova italijanska vlada v prijateljskem sodelovanju z jugoslovansko vlado oraniti dosedanje dobre odnose med obema državama ter jih še uvrstiti.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Ta teden prispe v Beograd naš rimski poslanik Antonijević na referat ministru inostranih del.

Novi načrti proti Jugoslaviji

Zagreb, 6. novembra. (Izv.) Današnji listi objavljajo vest iz Grada, po kateri je prosluli nekdanji vođa hrvatskih emigrantov Manko Gagliardi, ki se je pa pozneje sprl s Frankom in Sachsom, objavil novo poslanico Hrvatov, v kateri razkriva nove namere fašistov, madžarskih legitimistov, bolgarskih komitasev, Turkov itd. proti Jugoslaviji. Po zatrdilih Gagliardija so madžarski legitimisti radi zvezde z italijanskimi fašisti prenehali z Habsburško monarhistično agitacijo, zato pa so vzeli v program integriteto madžarskega ozemlja. S posredovanjem Mussolinijevim so madžarski legitimisti stopili v zvezo s Kemal pašo. Čim bo Kemal paša zasedel istočno Tracijo, bo dobavil orožje bolgarskim četnikom za obširno akcijo v južni Srbiji. Na Madžarskem pa bosta Friedrich in Gombos sestavila novo močno vlado mesto slabotne Bethlenove in bosta poizkušala zopet ponoviti hrvatske revolucionarje. Gagliardi vprašuje Hrvate, ali res hočejo videti na zagrebškem državnem kolodvoru novi napis Magyar Allamvasutak.

Carigrad, 6. novembra. (Izv.) Ministrstva se smatrajo za razpuščena. Pravo-sodje se bo vršilo v imenu angleške vlade.

London, 6. novembra. (Izv.) Po vesti iz Carigrada je izjavil novi kemalistični guverner v Carigradu Rifaat paša, da kemalistična vlada sicer spoštuje v Mudanliji sklenjeni dogovor, odklanja pa vsako vmešavanje zaveznikov v notranje razmere Turčije. Upravni odbor carigradskega vailaeta ter funkcionarji orožništva in policije so prisegli vladi ter izjavili, da se bodo pokorili poveljem angleške narodne skupščine.

Pariz, 6. novembra. (Izv.) V teku današnjega dne so dospele na zunanje ministrstvo vesti, ki v polnem obsegu potrjujejo resnost položaja v orientu in ki so povečale tukaj obstoječo skrb. Rifaat paša, komisar angleške vlade je včeraj sporočil zavezniškim komisarjem v Carigradu, da se mora angleška vlada od sedaj naprej smatrati kot sovražnica turške vlade in da namerava poslati svoje čete v Carigrad, ki naj vzdržujejo red in mir. Pod temi okoliščinami da je navzočnost zavezniških čet v mestu brez vsake potrebe. Angleška vlada prosi zaradi tega, naj se te čete takoj umaknejo. Rifaat paša je poslal zaveznikom še drugo noto, ki so tiče morskih ožin. Zavezniški komisariji so te zahteve angleške vlade odklonili s pripombo da veljajo do sklepa miru v Mudanliji sklenjeni pogoji premirja, vsled česar se ne more govoriti o izpremembi v carigradski vladi ali o izpremembah režima v morskih ožinah, ki so ga določili zavezniki. Kakor javlja «Agence Havas», je angleška vlada poslala še tretjo noto, da bo sama prevzela obrat železnice in da je razlatala tuje družbe. V francoskem zunanjem ministrtvu pripominjajo tudi da bodo zavezniki soglasno odklonili te zahteve.

Pariz, 6. novembra. (Izv.) Rifaat paša kemalistični vojaški guverner Trakije, je sporočil zavezniškim komisarjem v Carigradu, da so carigradski ministri v demisiji in da je on v imenu angleške vlade prevzel vrhovno poveljstvo. Ob enem je pozval vse antantne komisarje, naj takoj zapuste Carigrad. Komisariji so imeli popolne seje, na kateri so soglasno odklonili to zahtevo. V Franciji, Italiji in Angliji je ta poziv angleške vlade izzval ogromno presenečenje.

Rim, 6. novembra. (Izv.) Listi poročajo: Izmenjava misli med Rimom in Beogradom je povzročila, da se je napeto razmerje med Jugoslavijo in Italijo znatno omililo. Kakor poroča «Corriere della Sera», se v kratkem sestanejo Mussolini in Ninčić, da razpravita vprašanja, ki so še nerešena med obema državama.

Rim, 6. novembra. (Izv.) Davi je imel Mussolini enourni razgovor z grofom Sforzo.

«Popolo d'Italia» javlja, da prevzame Mussolini definitivno zunanje ministrstvo.

Milan, 6. novembra. (Izv.) Komunistični poslanec Bombacci je pobegnil v Nemčijo. Tudi južnotirolski nemški poslanec grof Toggenburg je zapustil Italijo.

Poslanec Štek in nova laška vlada

Trst, 5. novembra. (Izv.) «Piccolo» poroča: V soboto je sprejel državni podtajnik Acerbo goriskega poslanca Šteka, ki je v imenu slovenskega dela prebivalstva izrazil svoje zadovoljstvo nad konstitucije močne vlade v Italiji. Izjavil je, da so narodne manjšine z veseljem sprejele vest o sestavi Mussolinijeve vlade, ker so si v svesti, da jim more biti v korist le delo energične vlade, ki ima jasen in trden program, ki bo omogočil rešitev vseh problemov, ki se tičejo vprašanja skupnega življenja manjšin z Italijani v kraljestvu. Acerbo se je zahvalil za to izjavo in jo je objubil sporočiti ministrskemu predsedniku, ki se je bo gotovo razveselil. Povečal je Šteka, naj te dni na čelu deputacije Slovencev prezentira Mussoliniju zahteve goriske province.

V ALBANIJI JE MIR.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Presbire albanske vlade v Tirani kategorično demantira vesti o kakršnikoli novi vstaji. V Albaniji vlada mir.

IV. mednarodna konferenca dela v Ženevi

Ženeva, 8. novembra 1922.

Konferenca je danes v celoti sprejela izpremembe poslovnika. Nato je bilo treba preiti na razpravo 15 resolucij, tičočih se raznih vprašanj, ki so že bile pretresane v posrednih komisijah. Ker pa je obče razpoloženje vladnih in poslo- darskih delegacij zahtevalo, da konfe- renca čimprej zaključi delo, je predsed- nik grupe poslodavcev, g. Carlier, v ime nu svoje grupe predlagal, da se vse re- solucije en bloc odstopijo upravnemu odboru, ki naj o njih končno rešuje. Po daljši, zelo živahni debati, ki je nudila sliko nerazpoloženja posrednih grup na- pram zavladačevanja poslov, je bil pred- log g. Carliera sprejet, s tem pa je bil zavrnjen predlog švicarskega delavskega delegata, da se nemški jezik uvede kot tretji službeni jezik. Za zavrnitev tega predloga so glasovali vladni in po- slodavski predstavniki Male antante in Poljske. Na popoldanski seji je nemški delavski delegat vložil protest proti za- vrnitvi nemškega jezika, navodeč, da bodo nemški delavci v bolestjo dozna- li, da njihov jezik ni priznan. Nemčija se nahaja v težkem položaju toda nem- ški narod s ponosno dvignjeno glavo gleda v svojo bodočnost. Po tej izjavi, ki je v svoji formi imela značaj nekake pretreje, je nemška delegacija korporativno zapustila konferenco. To obnaš- anje Nemcev je vzbudilo občo nezadovolj- nost tudi pri francoskih socialistih, ki so hoteli nemški jezik uvesti kot tretji službeni jezik. Po poslovnih govorih predsednika konference, direktorja gos- poda Thomasa, podpredsednika in dru- gih funkcionarjev konference, so se vse delegacije zahvale za švicarsko gostol- jubnost. V imenu naše delegacije je go- voril g. Milan Lazarevič. Konferenca je bila ob 6. uri popoldne zaključena.

Zapeljevanje trgovcev

Sinoči se je vršil v Kazini volilni shod gosp. Jelačina, katerega se je udeležilo okoli 200 ljudi, med njimi tudi dr. Ravnihar, dr. Ivo Tavčar ml., dr. Konrad Vodusek, Ivan Knez in drugi. Poleg poslovnih in osebnih pri- jateljev ljubljanske porodice (žlahte) in nekaterih trgovcev, ki so naselili «obveznosti» vabila, se je nabralo v ozadju dvorane tudi nekaj nedorasle mladine ter krepkeje zastopstvo biv- še NSS.

Kot prvi govornik je nastopil g. Fe- rant, ki je pozival navzoče, da naj se strnejo vsi pridobitni krogi ter volijo «Zajednico». G. Sajovic, lastnik zavo- da za zaklepanje in nočno stražo, je poudarjal, da mora ostati Ljubljana v rokah pridobitnih slojev, ker oni so steber in graditelji države.

Kot tretji in zadnji govornik je na- stopil veletržec g. Jelačin ml., ki je uporabil svo umetnost demagogije, ko je iznašal pritožbe, ki so težile trgo- vce po pr. vratu, skušajoč jih politično izkoristiti za svojo kandidacijo. Velik del govora je porabil za to, da je po- novil, kar se je od dr. Ravniharja in g. Pustoslavca naučil na dosedanjih zaupnih sestankih Zajedničarjev o po- litični zgodovini JDS. Njegove trditve bi pokazale pravo lice šele, če bi se dalo besedo tudi onim, ki iz demokratske stranke niso dezertirali. V tem slu- čaju bi se n. pr. izkazalo, da se je JDS za malokateri stan toliko ekspanziral kot baš za trgovski. Da pa ni mogla služiti samo enemu stanu in da je bilo treba izravnavati nasprotujoče si inte- rese vseh stanov, zahteva njen pro- gram. V ostalem: ako bi se to ne bilo zgodilo, bi lahko ljubljanske trgovine izgledale tako kot one v Petrogradu. Zato ni le krivično, marveč tudi ne- spametno, da je g. Jelačin nastopil s tako ljutostjo proti ministru Zerjavu, ker je z brezobzirnostjo nastopil proti verižnikom in navijačem cen. G. Je- lačin je dejal, da vsak stremi za tem, da si ustvari «kristalni grad» ter da gre za slovensko čast in poštenost, ko gre za njegov mandat. Tudi je tožil čez davke, ni pa povedal, koliko sta n. pr. on ali g. Knez fatrala. To bi bili poslušalci strmeli! G. Jelačin se je pečal tudi s Peskovo afero ter o re- vizijskem poročilu njegovega «Kreditne- ga zavoda», ki ga je priobličilo «Jutro» pred zadnjimi občinskimi volitvami. Vse je povedal, samo pozabil je po- kazati s prstom na moža v svoji ne- posredni bližini, ki je dotično poročilo dal na razpolago, da se ga objavi. Zna- čilno je, da je ta mož še ploskal go- vorniku! Naravno je g. Jelačin obtožil tudi dr. Kramerja in dr. Zerjavo, da sta onadva kriva relacije pri zame- njeni kron in celo namigaval, da sta bila za to — plačana. Isto se je dr. Kramerju, ko se je — sam — boril v Beogradu proti tej relaciji, med vrsta- mi očitalo s strani onih, ki so zahte- vali še neugodnejšo relacijo. Značilno je, da si gotovi ljudje ne morejo pre- stavi, da bi pri takih «priporokih» ne bilo kaj cvenka vmes... Pripovedbe, ki jih je iznašal g. Jelačin iz načelstva JDS, so potvorbe. Res je, da odgovor- nost za nje ne gre izključeno na rovaš g. Jelačina, ki je bil kot član načel- stva zelo zanikern ter se je sej le red- ko udeleževal.

Komunalni program je g. Jelačin obdelal v dveh minutah. Nekateri zbo- rovalci so ehod zastupili še med izva- janji g. Jelačina, mnogi so odhajali s prepričanjem, da bi se zlasti malim tr- govcem še mnogo slabše godilo, ako bi o njihovi usodi odločevali gg. Jela- čin, Knez in druge «velike glave». Za-

nmilvo je bilo gledati, odhod narodno- socialne «rezerve», ki se je udeležila «stanovskega» sestanka. Gospodje so plašno razpravljali o pridobitnem evangeliju, ki so ga čuli ter so raz- mišljali, kaj je svoj čas dejal program NSS o teh stvareh...

Sestanek invalidov

V nedeljo dopoldan se je vršil v salonu pri «Mraku» na Rimski cesti sestanek in- validov. Salon je bil poln. Govorili so g. Roš, dr. Kramer in dr. Bohinjec. Govor- niki so povdarjali križevo pot, katero mora pri nas hoditi socialno-politična za- konodajca. Socialistične stranke vseh ka- lifornov so v razkroju in nezmožne pre- vzeti inicijativo za velika socialna vpraša- nja, velik del meščanskih strank pa z ozirom na dejstvo, da je naša država ag- rarnega značaja za moderna načela v socialni politiki ni dovolj dostopen. Tako so celo nekateri hoteli ukiniti ministrstvo za socialno politiko, da bi reševanje so- cialnih problemov prešlo v kompetenco drugih resortnih ministrstev, ki bi naj najbolj pereča vprašanja današnjega časa reševala kot — postranski posel. V takih razmerah je delo jugoslovanske de- mokratske stranke v vseh vprašanih so- cialne politike silno nevhvaležno, ker je izpostavljeno samo kritiki od vseh strani. Navzile temu to delo smoteno na- preduje in rodi tepe uspehe. Demokratska stranka se noče meriti s tistimi, ki z raznimi kričavimi frazami udarjajo na valove ljudskega instinkta, ona ne po- stavlja papirnatih zgradb, ona kuje gra- nitne temelje za bodočnost. V teh težkih časih, ko je za vsako politično stranko najugodnejše stopiti v zaledje in od tam kričati, zabavljati in kritizirati, je jugoslovanska demokratska stranka, mora izvojevati tudi zaščito invalidov. Smelo trdimo, da je ta zaščita v Jugosla- viji popolnejša in socialnejša, kakor v drugih državah, kjer so podobne zakone izdelaovali socialistični ministri. Da se predlagani invalidski zakon z vsemi svo- jimi dobrotami vpelje tudi v prakso, bo treba veliko napora in bojev, katere je danes zmožna zmagovito izvojevati samo demokratska stranka, ker samo ona ima za to resno voljo. V zaščiti invalidov bo igrala v bodoče vsaka občina še važ- nejšo vlogo. Tudi ljubljanska. Demokratska stranka je tudi tu pokazala svoje razumevanje za invalidske interese ter je postavila med svoje občinske kandidate invalida.

Sestanka se je udeležilo tudi precej invalidov-socialistov, ki so skušali z me- dikali oslabiti vtis posameznih govornikov. V njihovem imenu se je oglašil g. Mez- narič, ki se je sicer mestoma posluževal demagogičnih pretiravanj, moral pa je le priznati, da je pozitivne uspehe za inva- lide dosegla je demokratska stranka. Se- veda zaslugu ji je odrekal — demokratski da so s tem storili le svojo dolžnost.

Po kratkem zaključnem nagovoru gos- poda Roša je g. Meznarič porabil stari trik, da je pozval somišljenike naj za- pustijo sestanek. Trik se ni obnesel, ker je bil dneveni red izčrpan in je predse- dnik itak shod zaključil. Tako so vsi zbo- rovalci skupno odhajali v prijateljskem razgovoru.

Mariborska nedelja

Vsakotedenske prireditve kažejo, da Maribor ni več bivše provincijalno gne- zdo. Kljub draginji in bedi, kljub najslab- šemu vremenu so sobote in nedelje nat- pane z veseljami, plesi, koncerti. To so- bota je bilo, da je kar treskalo po razri- tih trotoarjih. In veter je tulil krog oglov, v velikanski Götzovi dvorani, ki jo napol- nijo Slovenci k večjemu pri planinskem plesu, pa se je gnetlo obiskovalcev nem- škega plesa. In niti lepakov ni bilo, niti posebne reklame, polovico ljudi pa je go- vorilo slovensko. — Nad dvorano je ime- la v skromni sobici ravnokar prerोजना «Glasbena Matica» svojo prvo pevsko vajo. Bilo jih je malo, toda iz malega ra- ste veliko. V gledališču so igrali v tret- jih Lumačkove «Ilice», napredek od pre- mijere je bil znaten, tudi režija. Zal da si mnogo abonentov ni upalo iz toplega za- pečka v nočno burjo. V nedeljo zjutraj je zasijalo zopet sonce in ljudje so hiteli v park. Iz zopet pobeljenega Pohorja je vel svež, oster zrak, z dreves se je tr- galo prerano umrlo listje, tisočero ce- kinov je trepetalo v ozračju in vse ce- stice so bile mehko poslane. V dvorani učiteljska se je zbrala družba maribo- rske inteligence, k otvoritvi četrte umet- niške razstave «Grohrarja» in častitela umetniku Gvajcu, ki nas je res presenil zlasti s svojimi solnčnimi slikami iz vseh kotičkov Slovenije. Da bi našel tudi kup- cev, ker tudi naši umetniki ne žive samo od lepote svojih duš. Po dolgem, dolgem premoru so Mariborčani pred kosilom obiskali zopet tudi promenado. To je bi- lo življenja, kramljanja, pozdravljanja in — gledanja, veselega, vabljivega in za- vidnega. Naenkrat pa je v to pestro dru- zvo Gosposke ulice čudno zabrenčalo. Iz stranske ulice je stražnik privedel ukle- njena pljanega moža, ki je robantil in preklinjal, da je zopet kar treskalo skozi ulico: «Grom in strela, zapirali me bo- ste, če je moja žena vlačuga...» Popol- dne so bile zopet vse stezice krog mesta polne rodbin in rodbinic, gostilničarji ni- so tožili, v Veliki kavarni so muzicirali od male lužine do polnoči, v oblakih di- ma si v množici, ki se je tepla za stole, težko ločil bogatine od revežev. Pri ve- černem vaku je čakal avto na ponesre- čenega izletnika. V Narodnem domu se je gnetlo malčkov pri otvoritvi Marjolo- netnega gledališča. Mamicice so se do- smejale s svojo drobnadjo. Gasparček je kresal veselje, nihče ni slutil, da se za-

tistimi čarobnimi dvoranami potta in je- zita brata Sokola «igralca», ko ustvarja- ta iz nič. Pa tudi v Ljubljani ni šlo la- ko in tako si upamo tudi v Mariboru svoje živce primerno trenirati. Zvečer so v Narodnem gledališču ob še vedno lepi udeležbi že sedmič peli «Barona Trenka». Če ni bil več tako sveže podan — kdo bi se ne utrudil do sedme predstave — saj kritika je v Mariboru tako prizna- nesljiva, da se sploh ne oglaš. In tako smo se precej zadovoljni vrnili v svoje spalnice, saj imamo za prihodnjo soboto že zopet napovedani kar dve veselici: pri Götzu podoficirji z vojaško godbo, v Narodnem domu «Drava» s svojo mu- ziko. Sicer vemo, da ne prenesemo dveh slovenskih prireditelj na en večer, ampak kaj za to. Velja korajža in tolažba bo lažja pri dveh polomijah, kot če bi bole- lo samo enega. In menda bom s tem na- daljeval svojo nedeljsko kramljanje, naj človek res ne živi od same resnosti in filozofiranju. Toraj na svidenje. a. r.

Politične beležke

Politično društvo JDS za šent- petrski in kolodvorski okraj priredi skupno s političnim društvom za vod- matski okraj danes, dne 7. novembra ob 8. zvečer zaupni sestanek pri Zu- pančiču na Ahačjevi cesti. Poročajo dr. Kramer, dr. Puc in Josip Turk.

— Ponos moža. Razbesnel se je, razkričal se je, zagrozil je, potem je pa umrl. Tak je vsak boj s smrtjo: silno težak. Posebno hudo je, če se človek komaj narodi, pa mora že umreti. «Tako še mlad, pa že brez nadi» Detronizirani mali Napoleoni se razburjajo nad našim nedeljskim uvod- nikom. Tam nismo povedali prav nič drugega, kakor da je neznajčno in nečastno, kričati čez svojega rednika in dobrotnika, jutri pa ga obletavati z raznimi prošnjami in željami in se iz- govarjati — notabene predno ga je kdo vprašal — «saj sem bil samo za- peljan!» Kdor ima v sebi ponos moža, ta tega ne stori! Ako smo to etično načelo poudarili, ni to «zbesnelost». Zbesnelost, strahovanje in demago- gija pa je, ako se pod krinko stanov- skih interesov uprizarjajo volilni ma- nevrji in ako se kriči, «da imajo tudi oni vpliv v Beogradu in pri državnih oblastih». Kdor je proti demokratski stranki, naj bo vedno proti njej, tudi takrat, kadar mu pride na misel, da bi mu dr. Zerjav v Beogradu vendarle mogel pomagati. To moralo mi zahte- vamo! Občudujemo trgovce in obrtnika- zajedničarje, ki imajo korajže se z najč- kenim čolničnikom podat na široko morje poveljnih kriz. Politiko prijateljs- tva in znanja — kakršna je zajedni- čarska — je mogoče uganjati vendarle samo pri gostilniški mizi. Zunaj pa bri- je drug veter.

— Vzkroki demisije bivšega voj- nega ministra Vasića poroča «Riječ», da je njegov padeč bil zaključen že ob priliki diskusije o obtožbi generala Zečevića. Kakor znano, je Vasić na neko interpelacijo dal s svojim odgo- vorom opoziciji povod in material, da je lahko izstopila s predlogom obtož- be, a tekom diskusije se je pokazalo, da so tu odločevali le osebni momenti in je tudi anketa ugotovila Zečevićvo nekrivdo. Poleg tega so sledila še druga nesoglasja, afera o konfidentski listi ter nekatere afere pri vojni nabavi, v katerih je general Vasić pokazal premalo energije. To vse skupaj je povzročilo njegov padec; druge moti- vacije niso točne.

— «Demokratija». Na sobotni seji je demokratski klub sprejel predlog gosp. Ljube Davidovića, da se izme- nja dosedanj direktor glavnega orga- na «Demokratija» dr. Jovanović, ki je imenovan za državnega svetnika. Za naslednika je bil izvoljen gosp. Jovo Miodragović, ki je včeraj prevzel di- rektorske posle.

— Radić — fašistom. V sobotnem «Slobodnem Domu» daje Radić ita- lijskim fašistom na znanje, da naj se pri svojih pretenzijah na Jadran nikar ne zanašajo na pomoč ali pasivnost republikanske Hrvatske; ta je sicer v nepomirljivi opoziciji proti sedanjim beo- grajski vladi, toda ona je organski del jugoslovanskega seljaškega bloka, ki še sicer nima svoje skupne vlade, ima pa svoje silne in pozvane predstavi- ke. Ako bi patrijotski in najbrž tudi hrabri fašisti hoteli kaj poskušati, naj prej dobro preštudirajo dvanajstero ofenziv na Soči in pa sedanjo enotnost jugoslovanskega seljaškega bloka.

— Kemal in Makedonstvujušči. «Preporod» poroča o stihkih med an- gorsko vlado in nacionalističnimi krogi v Bolgariji. Da ta neposredna zveza po- stoji, dokazuje nedavna izjava angor- skega zunanjega ministra Ismet paše, ki se je povodom poslednjih dogodkov na Vzhodu našel toliko vzhicnega, da je sofijskemu makedonskemu komite- ju poslal pozdrav in mu izrekel nado, da mu je uspeh gotov in da bo ohrab- ren po turški požrtvovalnosti tudi do- segel — «osvoboditev Makedonije»...

— Sir E. Drummond in novinarji. Beo- grajski uredniki so obiskali glavnega tajnika Lige narodov, sir E. Drummond, ki se mudi v Beogradu. Sir Drummond se je najpoglavnejše izrazil o ju- goslovanski gostoljubnosti, nato pa v kratkih potezah karakteriziral delovanje Lige narodov in naglasil, da je ni sma- trati kot državo nad državami, ker tvo- ri njeno moralno avtoriteto le soglasna volja posrednih vladanih držav; apelir- al je na novinarstvo, naj se vedno za- vzeva za idejo Lige narodov. Nato se je razvila neprisiljena diskusija o raz-

ličnih aktualnih problemih, ki je potek- la najugodnejše.

Po svetu

— Princ Umberto tudi fašist. Itali- janskega prestolonaslednika Umberta so v nedeljo 5. t. m. fašisti slovesno sprejeli v svojo organizacijo. Izročili so mu tudi znak in črno srtačo.

— Poroka bivšega nemškega ce- sarja se je končno v nedeljo 5. t. m. vr- šila, v Dornu, kjer prebiva Viljem v svojem gradu Amerongen. Ob 11. dopol- dne se je vršila civilna poroka, potem pa cerkevna, na gradu Amerongen. Vi- ljem je oblekel gala huzarsko uniformo in je imel pri poroki šest prič iz bivših najvišjih aristokratskih krogov. Viljem je star 63, nevesta Reuss, vdova Schö- naich-Carolath pa 34 let.

— Deficit v letošnjem nemškem dr- žavnem proračunu bo znašal po izjavi nemškega državnega tajnika Schröderja 440 milijard mark.

— Turki bodo novega sultana volili. Turška narodna skupščina v Carigradu je sklenila naznaniti volitve sultana ta- ko, ko bo komisija za duhovne zadeve stvar pretresla in predložila parlamentu svoj načrt.

— Spomin grofa Tisze so praznova- li dne 1. t. m. v Budimpešti vzbujajoči se Madžari. Spominskih svečanosti sta se udeležila tudi državni upravitelj Hor- thy in bivši nadvojvoda Jožef.

Prosveta

— Ljubljanska drama.

Torek, 7.: Zaprtlo.
Sreda, 8.: Živi mrtvec. B.
Četrtek 9.: Svatba Krečinskega. C.
Petek, 10.: Hlapci. E.
Sobota, 11.: R. U. R. Izv.
Nedelja, 12.: ob 3. popoldne Krojaček- junaček. Izv. — Ob 8. zvečer Svatba Krečinskega. Izv.
Ponedeljek, 13.: Svatba Krečinskega. D.
Torek, 14.: Zaprtlo.

— Ljubljanska opera.

Torek, 7.: Jenufa. E.
Sreda, 8.: Zaprtlo.
Četrtek, 9.: Tajnost. A.
Petek, 10.: Zaprtlo.
Sobota, 11.: Seviljski brivec. Izv.
Nedelja, 12.: Jenufa. Izv.
Ponedeljek, 13.: Zaprtlo.
Torek, 14.: Seviljski brivec. B.

— Iz pisarne šentjakobskega gledališ- kega odra. Oni, ki so za sobotno pre- stavo «Mladost» kupili vstopnice, se na- prajo, da jih do srede dne 8. novembra vrnejo pri blagajni kavarne Zalaznik, kjer dobe povrnjeno vstopnino. Te vstopnice za prihodnjo predstavo «Mla- dost» ne veljajo, ker tega davčna oblast ne dovoli.

— Repertoar mariborskega gledališča. V torek «Hoffmannove pripovedke», iz- ven; četrtek «Hoffmannove pripovedke» izven; v soboto «Namišljeni bolnik», pre- miera, izven; v nedeljo «Namišljeni bol- nik», izven.

— Koncert orkestra Glasbene Matice v Mariboru, ki ga je z velikim trudom or- ganiziral predsednik dr. Krašovec, je privabil v petek toliko poslušalcev, da je bilo gledališče razprodano. Program je bil sicer skrbno izbran, vendar pa bi Grossmann lahko izostal. Ravnatelj To- pić je izbral s svojo taktirko vse skriv- nosti bogatih skladb. Ugajala je zlasti Fibichova Idila. Največje zanimanje pa je vzbujala prva slovenska simfonija «Idealni», delo mladega učitelja Slavka Ojsterca. Napravila je zelo ugoden vtis, posebno drugi stavek Andante in origi- nalni Fugato lesenih pihal v četrtem stavku. Simfonija pa bi imela še večji učinek, ako bi bila bolje nastudirana. Avtor je bil poklican na oder in je do- bil dva venca: od Gl. Matice in svojih učiteljskih tovarišev. Tudi ravnatelju Topiću je bil poklonjen venec. Koncerta se je udeležil tudi skladatelj Anton Ja- jovic.

— Franc Naval — Pogačnik, naš ro- jak, je pred desetimi leti ostavil pot svoje umetniške kariere, na kateri je doživel zlasti na Dunaju in v Berlinu doželi sijajnih uspehov, ki bodo tudi na- šemu občinstvu gotovo še v lepem spo- minu. Med vojno je daljo časa živel v Rusiji, pred kratkim pa je zopet z ve- likim uspehom na nekem koncertu v Berlinu. V par dneh priredi koncert na Dunaju. Nedavno so se bile o njem raz- širile vesti, da je poginil o priliki požar- nekega vlaka na Ruskem, katera vest pa se je sedaj k sreči izkazala za neresnično.

— Pevski zbor «Lisinski» v Ljubljani. V nedeljo dne 12. novembra pride v Lju- bljano znameniti, da najboljši hrvatski pevski zbor «Lisinski», ki je tudi pri- nas na najboljšem glasu in dobro po- znas izza dveh koncertov, katera je imel v zadnjem času v Ljubljani. Zbor je v vsakem oziru na višku, ter z naj- večje vsmo goji moderno jugoslovansko in sploh svetovno glasbo. Naše ob- činstvo obveščamo o tem koncertu ter ga vabimo, da poseti koncert zagrebških gostov v največjem številu. Natančnejši spored objavimo prihodnje dni od pon- deljka dne 6. nov. dalje pa so vstopnice v predprodaji v pisarni Glasbene Matice. Kolektivna razstava prof. Gvajcu v Mariboru. V nedeljo je otvoril v dvorani učiteljska prof. Cotić kolektivno raz- stavo prof. Gvajcu. Otvoritvi so prisoto- vali: župan Grčar, okr. glavar dr. Lajnsič, zastopniki uradov vojaštva in časopisja. Prof. Gvajcu je podal sam krat- ko karakteristiko svojega umetniškega delovanja in onazke k slikam, ki jih je

61. Razstava je napravila na obiskoval- ce jako ugoden vtis in bomo o njej še obširneje poročali. Občinstvu je pripo- ročamo v številni poset.

— Hudožestveniki v Zagrebu. Moskov- ski umetniki so dospeli v Zagreb v ne- deljo zjutraj ter bili na kolodvoru spre- jeti po mnogobrojnem občinstvu. S Hu- dožestveniki sta dospela prvič v Zagreb tudi gg. Stanislavskij in Moskvin. Vstop- nice za vseh petero predstav so bile razprodane že prvega dne v par urah. Ali bi ne bilo pridobiti ruskih umetni- kov vsaj za nekaj večerov tudi za Lju- bljano?

— Zagrebški list «Večer» je — na- lašč ali nehote? — satiro «Baba je hu- dič» v «Jutru» popolnoma narobe raz- umrl. Bodi torej «V.» povedano, da je naš podlistkar humorno ironiziral pre- tirano hvalisanje diletantovskih pred- stav in stil dotičnih poročevalcev ter da «Zene — vraga» v Ljubljani letos sploh še niso igrali.

Sokolsvo

— Sokolsko društvo Ljubljana II. po- zivila svoje člane, da se udeležijo pogre- ba br. Ante Cvitkovića, ki bo danes ob pol 15. uri popoldne iz deželne bolnice. Zbiramo se ob četrta na 3. uro pred mrt- vašnico. Člani, ki imajo krog, v kroju.

— Sokolsko društvo Koroška Bela- Javornik ima v nedeljo dne 12. novem- bra ob 14. uri svoj občni zbor v dru- štveni telovadnici.

— Sokolsko društvo na Viču priredi v nedeljo dne 12. novembra Martinov ve- čer. Na sporedu je burka «Bucek v stra- hu», prodajanje Martinove goske, srečo- lov, šaljiva pošta, ples in ??? Začetek ob pol 8. uri zvečer.

— Sokolsko društvo v Oplotnici pri- rdi v nedeljo dne 12. novembra v gostil- niških prostorih gospe Franje Kunejeve v Oplotnici svoj «Martinov večer» s prav zanimivim vspeedom. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina prosta. Sodelovanje domačih tamburašev zagotovljeno. Pri- dite! — Odbor.

Sport

— S. K. Ilirija : S. K. Primorje 8 : 1 (2 : 0).

— Nekaj splošnih opazk k nedeljski no- gometni tekmi.

— V nedeljo sta dva vodilna kluba Ljub- ljane igrala prvenstveno tekmo. Ta tek- ma bi bila morala pokazati, na kak vi- šini stoji nogometni sport v našem me- stu. Ako bi se sodilo s tega stališča, bi se moralo obupavati nad napredkom na- šega sporta, ker je njegov razmah v tak- snjih razmerah izključen. Ne zdi se mi potrebno, da pišem strokovno kritiko ne- deljske nelepe tekme, ki se je vršila edi- nole v znamenju nevdružnih odnošajev med tema dvema kluboma, smatram za nujnejše, da apeliram na one osebe v obeh klubih, ki še niso v slepem klub- skem fanatizmu pozabile — sporta. Ne- deljska tekma nam je jasno pokazala, da se s takimi tekmi ne oddaljamo od onega cilja, ki ga morajo imeti naši klubi. To velja za aktivne igralce in za ob- činstvo. Igra je bila od obeh strani ne- fair in med odmorom in po koncu igre se je občinstvo vedlo proti sodniku na- tak način, ki ga mora obsoditi vsakdo, tudi če ni sportnik. Za vsakega je brez dvoma, da g. Šuput nikakor ni bil kos svoji nalogi. Bil je slab sodnik, ki se je dal vplivati od medlekve občinstva in igralcev, skratka ki igre ni imel v svoji roki. S tem pa nikakor nočem reči, da je bila zmaga Ilirije odvisna od sodnika. Skrajno neokusni pa so bili osebni napadi od strani gotovih gledalcev, ki se šte- ljejo med sportnike. Celo to so mu očit- ali, s kom je bil v nedeljo zjutraj pri promenadnem koncertu ter mu vsled tega očitali neobjektivnost. To so znaki, ki kažejo popolno nedisciplino. Naj se enkrat jasno pove: Naš sport propada radi nezdrave borbe med pripadniki obeh klubov. Vsem, ki se zanimajo za sportne gibanje pri nas, je bilo to že davno zna- no. Vendar se to nikoli ni hotelo omeniti v javnosti, ker se je vedno upalo na iz- boljšanje razmer. Nedeljska tekma pa je ponovno pokazala, da postajajo naspro- tna vedno večja. Tako pa ne more iti več dalje! Vem, da bi se v obeh klubih morale najti osebe, ki bi v interesu in v pravem razumevanju koristili sporta, do- segle spravo med S. K. Ilirijo in S. K. Primorjem. Pripoznam, da bo treba mno- go potrpežljivosti in spretnosti toda trud bi se izplačal. T. Z.

— Predtekma: Rez. Ilirija : rez. Primor- je 3 : 1 (1 : 1).

— Ustanovni občni zbor «Kluba ljubite- ljev sportnih (nelovskih) psov». Živo zani- manje, ki se je pojavilo v zadnjih letih na človekovega najzvestejšega spremlje- valca — psa, ki je pripomoglo k lepemu poteku lanske razstave, je nelzbežno vo- dillo do ustanovitve «Kluba ljubiteljev sportnih (nelovskih) psov». Namen mu je, pospeševati vzrejo čistih pasem vseh vrst nelovskih psov in razširjanje čisto- pasenskih nelovskih psov sploh. Svoj na- men bo skušal klub doseči s predavanji, učnimi tečaji, z razširjanjem spisov poslo- vne vsebine, z izdajanjem jugoslovans- kega rodnika sportnih (nelovskih) psov (J. R. Sp. P.). Nadalje bo prirejal klub smotre in razstave nelovskih psov, sposobnostne preizkušnje in tekme ter vršil posredovanja med vzrejalci, dreserji in ljubitelji nelovskih psov. Vsi, ki se zanimajo za to, se vabijo na ustanovni občni zbor, ki se vrši dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu «Slon».

Domače vesti

* Kralj zopet zdrav. Kakor iz Beograda brzjavno poročajo, je kralj Aleksander zopet popolnoma ozdravel, vendar pa Nj. Veličanstvo nekoliko dni še ne sprejema posetov.

* Odhod generala Dokića iz Ljubljane. Jutri odpotuje adjutant Nj. Veličanstva kralja general Dokić, do sedanjih poveljnik dravske divizije, na svoje novo službeno mesto v Beograd. V soboto zvečer je priredil častniški zbor svojemu poveljniku poslovilno večer v veliki dvorani «Kazine», včeraj popoldne pa je godba dravske divizije pred stanovanjem gosp. generala na Slovenskem trgu priredila pod vodstvom svojega kapelnika dr. Čerina odhajajočemu poveljniku poslovilno podoknico.

* Sprememba na praškem poslanstvu? «Politika» vé povedati, da bo naš praški poslanik dr. B. Vošnjak v kratkem odstopil. Dr. Vošnjak se te dni nahaja v Beogradu. Vest «Politika» ri potrjena.

* Imenovanje dvornih dam. V beograjskih višjih krogih se v zadnjem času mnogo razpravlja o imenovanju dvornih dam, ki se bo v kratkem izvršilo, kajti naša kraljica se živo zanima za delovanje naših ženskih in humanitarnih društev. Tudi ministrski svet se je že bavil z vprašanjem imenovanja prve dvorne dame, ki naj bi po imenovanju sama sestavila listo ostalih dvornih dam, in sicer iz vsake pokrajine po eno. V Beogradu je za prvo dvorno damo 30 kandidatinj. V prvi vrsti bi prišla v poštev neka osebna prijateljica kneginje Jelene, ki je visoko naobrazena in ugledna dama.

* Invalidi pri ministru dr. Žerjavu. Iz Beograda nam javljajo: Eksekutivni odbor, izvoljen dne 29. oktobra letos na prvem državnem kongresu Udruženja ujedinenih vojnih invalidov naše kraljevine, je bil dne 3. novembra sprejet od ministra za socialno politiko dr. Žerjava. Delegacija invalidov je ministra prosila za blagohotno posredovanje v zadevi invalidskega zakona. Gospod minister je delegacijo ljubeznjivo sprejel ter izjavil, da bo prošnji rad ustregel ter deloval na to, da pride invalidski zakon v narodni skupščini čim prej v pretres in da je pričakovati ugodne rešitve.

* Ponoverbe društvenega premoženja. V Celju je bil aretiran v soboto, dne 4. novembra Edo Mlinar, eden glavnih organizatorjev celjske socialistične stranke. Kot odbornik različnih društev je preveč pogledal v društvene blaginje ter porabil zase okrog 24.000 kron. Zmanjkalo je tudi precej denarja od zbirke za zavod slepcev v Ljubljani. Ko so mu postajala tla vroča, je presedal ter postal republikanec. Dr. Novačan mu je zaupal nabiranje deležev pri na novo ustanovljeni zadrugi «Klas». Tudi tu je zmanjkalo 3500 kron. Za naše politične strankarske razmere je jako značilno, kakšni elementi pridejo do veljave in do naravnost vodilnih mest. Mlinar je bil namreč radi istega delikta že dvakrat predkaznovan, prvič na 6 mesecev težke ječe, drugič pa na 14 dni zopora.

* Zopet velikanska povodenj v Celju. Od sobote na nedeljo sta Savinja in Voglajna s svojimi pritoki zopet preplavili celo celjsko okolico ter povzročili ogromno škodo. Voglajna je med drugim prinesla v Celje še živo kravo, katero so pravočasno rešili.

* Divljanje fašistov v Pulju. Na poslednjem sestanku hrvatske trgovsko-obrtno zbornice, ki so ga dovolile tudi italijanske oblasti, je vdira v dvorano drhal fašistov in z orožjem v roki zahteval takojšen razhod. Zborovalci so odločno protestirali, to pa je tako razbesnilo drhal, da je začela lomiti stole in pohištvo v dvorani, streljati z revolverji in zborovalce pretepati z batinami. Policija je bila pravočasno opozorjena, pa je dospela, ko so fašisti že do dobri opraviili svoj barbarski posel. V dvorani je vse razbito; od zborovalcev je bilo deset težko ranjenih in so jih morali takoj prepeljati v bolnico, mnogo ostalih ranjencev pa so z vozovi prepeljali na stanovanja.

* Fašisti v Zadru. V Zader je dospelo z Reke 7 fašistovskih in dva legijska častnika, da po nalogu reškega vrhovnega poveljstva izvršijo popis živil in živine v mestu in okolici. Vodstvo fašistov v Zadru je s proglasom pozvalo meščanstvo, da v lastnem interesu prijavi komisiji vse svoje zaloge.

* Za vojne obvezance. Vojno ministrstvo je odredilo, da se ima odesel brezpogojno vsak moški, ki je prekoračil 18. leto in je naš državljan, ako se preseli iz ene občine v drugo, takoj prijavitelj vojaški evidenci dotične občine. Izjema je le, če odsotnost znaša manj kot 30 dni. Neupoštevanje te naredbe se bo kaznovalo z disciplinarno zaporno kaznijo.

* Ante Cvitković, stud. jur. ž. Udruženje dalmatinskih akademikarja in Ljubljani iskrenim pietetom javlja svojimi članovima i prijateljima, da je iza teške bolesi, jučer u 5 sati umro član, stud. jur. Ante Cvitković. Smrtni ostanek milog pokojnika biti će prenešeni iz deželne bolnice (Zaloška cesta) na mesno groblje danas u 2 in pol sati popodne. Pozivljamo sve članove i prijatelje, da u što većem broju isprate svoga druga na ta način poslednju počast.

* Smrtina kosa. V Mariboru je umrl dne 5. novembra znani tovarnar klobas Herman Wägerer, v Studencih na včeraj

mesar in posestnik Josip Holzknacht. V Trstu je umrl Dušan Soru. Blag jim spomin!

* Srebrno poroko sta praznovala včeraj v domačem krogu poštni poduradnik y Mariboru g. Josip Pavlin in soproga Julijana, zaveđna primorska rojaka. Slavjencema ključemo: Še na mnoga leta!

* Himen. Poročil se je v Metliki pri ljubljani župan in načelnik gasilnega društva gospod Jože Flajšman z gospo Amalijo Požek, trgovko istotam. Bilo srečno.

* Nov zdravnik v Celju. Iz Maribora se je že poletni preselil v Celje praktični zdravnik dr. Fr. Treuz, ki je čez poletje zdraviliški zdravnik na Doberni, v zimskem času pa ordinira v dr. Kukovčevi hiši Pred grofijo št. 7.

* Iz poštne službe. Glasom naredbe poštne ministristva se lahko od 1. novembra 1922 dalje pošilja po poštni nakaznici do 5000 Din. Doslej je znašal maksimum 2000 Din.

* Zborovanje javnih nameščencev v Celju. Društveni odbor je sklical na soboto dne 4. novembra v Narodni dom sestanek, na katerem je poročal delegat Zorko o poteku kongresa javnih nameščencev v Beogradu. Sprejete resolucije so se soglasno odobrile s pristavkom, naj centralni Savez dela na to, da se v pragmatiki uradništvu kot inteligentnemu sloju zasigura pravica javnega in političnega udejetvovanja, v kolikor to ne škoduje državnim interesom. Sklepi so se brzjavili na kompetentna mesta v Beograd.

* Profesor dr. Mühlens v Zagrebu. Znani univerzitetni profesor iz Hamburga dr. Mühlens, znameniti preiskovalec tropskih bolezni in voditelj številnih znanstvenih ekspedicij, je potujoč v naučne svrhe po naši državi dospel tedni v Zagreb. Na prošnjo tamošnjega odbora za pomoč gladojočim v Rusiji je predaval včeraj zvečer o lakoti, epidemijah in higijenskih razmerah v Rusiji.

* Pri duhovnem sodišču v Beogradu je bilo v zadnjem času vložnih 2000 tožb za ločitev zakona.

* Zgodovina jugoslovskega ujedinjenja. Povodom kumanovske proslave je vlada sklenila, da se prične z zbiranjem gradiva za obščno zgodovino jugoslovskega nacionalnega življenja v dobi od balkanske vojne 1912 do današnjih dni. V to svrhu je ministrski svet votal kredit v znesku 300.000 Din. Kredit naj bi se porabil za organizacijo in delovanje odbora za zbiranje zgodovinskega gradiva. V ta odbor, ki se v kratkem sestavi, bodo izvoljeni priznani jugoslovskega historiki.

* Vprašanje pravoslavnih cerkvenih dostojanstvenikov in uradniški zakon. Beograjski patrijarh Dimitrije je kot predsednik arhijerejskega sabora poslal zakonodajnemu odboru spomenico, v kateri zahteva, da naj se izpremeni zakon o uradnikih v tem zmislu, da se do doka zakonu se sledeči dodatek: V zmlu št. 12 vidovdanske ustave se vzdržujejo patrijarh, metropolit in episkopi srbske pravoslavne cerkve kraljevine SHS iz državnega budžeta kot dostojanstveniki izven kategorij. Patrijarh, kot vrhovni poglavar srbske pravoslavne cerkve stoji nad vsemi činovniki razredni. Metropolit stoji v činu ministrskega predsednika, episkopi v činu ministrov, a vikarni episkopi v činu državnih podsekretarjev.

* Spalni vozovi na progi Ljubljana-Beograd. Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu nam javlja: Promet spalnih vagonov na progi Beograd-Trst je bil s 5. oktobrom ustavljen. — Obenem sporočamo, da spalni vagoni, ki so bili doslej v prometu na progi Beograd-Zagreb v brzovlaku št. 6/3, od 1. novembra dalje vozijo do Ljubljane.

* Znamenit preokret v Mariboru. Ko so Slovenci leta 1919/20 prevzeli mariborsko trgovsko nadaljevalno šolo, so bili nemški učenci, torej učenci po trgovinah v znatni večini nad slovenskimi. V omenjenem šolskem letu je bilo nemških učencev 94, slovenskih pa 89. V letošnjem šolskem letu pa je 24 Nemcev in 140 Slovencev. Pač razveseljev napredek v narodnem oziru.

* Začetek pouka na drž. srednji kmetijski šoli v Mariboru. Vsi učenci, ki so vložili prošnje za sprejem v srednjo kmetijsko šolo v Mariboru, naj se zglaste zanesljivo v petek dne 17. novembra 1922 ob 11. uri popoldne pri direktorji (na vinarski šoli), kjer se jim sporoči, kdaj imajo polagati prejemni izpit prošilci, ki so absolvirali samo kako nižjo kmetijsko šolo. Pri tej priliki se jim daje tudi pojasnila in naslovi za stanovanja in brano v mestu. Sprejemni izpiti se vrše v soboto dne 18. novembra. Ura se naznani pri zglasitvi. V nedeljo dne 19. novembra je slovesna otvoritev nove šole in v ponedeljek dne 20. novembra prične redni pouk.

* Fond za študiranje v Angliji. V Londonu je osnovan fond od prispevkov, ki so bili zbrani v dobi svetovne vojne za pomoč srbskim beguncem v znesku 60 tisoč funtov (18 milijonov Din). K tem fondom se bo trajno vzdrževalo po 10 srbskih akademikov, ki bodo na angleških univerzah študirali jezike, literaturo in druge predmete.

* Mariborski davki bodo postali časoma že pravi monstrum davčne politike. Že leta 1910 so prejšnji nemški občinski očetje vpeljali poseben davek na hišne pomole in izvseke, ki molijo na ulico, to je na mestno last. Toda ta davek prav

zaprav ni bil vpeljan iz fiskalnih ozirov, ampak samo zato, da bi bil ohranjen nemški značaj Maribora. Po tem sklepu so morali namreč biti vsi napisi na izveskih nemški, kar se je izvajalo zelo strogo, dočim davka sploh niso pobirali. Sedaj pa se je kar nenadoma spomnila na ta davek sedanja klerikalno-socialistična večina, ki je te dni že razposlala hišnim posestnikom prvi plačilni nalog. Za balkon se mora plačati po 100 Din. Zaradi tega hočejo balkon v Gosposki ulici, ki je bil vedno poln rož in res kras mesta, raje odstraniti, kakor pa plačati določeni veliki davek.

* Zornalistični napredek. «Slov. Narod» ima od ponedeljka naprej novo stalno rubriko. Očividni napredek. Rubrika se zove «Borba za Ljubljano». Če bi takoj od začetka povedal, da je Atila na pohodu, ki bo Ljubljano ob prvem naskoku zavzel, bi Ljubljaničani svoje stvari začeli zavezavati in se izseljevati. Hvala Bogu tega ni povedal in zato ni potrebno, da se Ljubljaničani preneglijo, ker bi se dne 4. decembra morali zopet vrniti.

* Nedeljska «Jugoslavija» je prinesla dva izvorna avtoportreta. Karikaturama ni kaj prigovarjati, posebno spodnja je točna. Genljivo bi bilo, ako se tudi «Narod» kako slično in nazorno predstavi.

* Kočevarska. Kočevski «Radikal», na čegar mnenje polaga «Zajednica» posebno veliko važnost, piše, da bo dobila NSS pri volitvah 40 odst., klerikalci in komunisti 30 odst., demokratska stranka 20 odst., ostali 10 odst. «Slov. Narod» ponatiskuje «Radikal» z debelimi črkami. Sedaj vlada nedolžno veselje. Von Rinzafluss bis Kulpa-Strand. Auf der Alm gibt's k Sünd. Dulisee, duliseel!

* Koga podpiramo! Večina članov nemškega političnega društva v Sloveniji je takih, ki jim omogočujejo eksistenca samo slovenska nezavednost. Iz Maribora nam poročajo, da se je vpisal v društvo tudi tamošnji krojač Marini, ki ima v Gosposki ulici luksuzno modno trgovino, kjer mnogo naročajo zlasti oficirji in naši inteligenti, menda zato, ker jih je prebrisani Marini prevaril s hrvaškimi napisom. V društvo se je dalje vpisal tudi gostilničar Spavec, kamor prav pridno zahajajo slovenski inteligenti.

* Poštni promet z Albanijo. Z Albanijo je uveden sedaj direktni poštni promet. Doslej se je vršil poštni promet med našo državo in Albanijo preko Italije.

* Požar v Ribnici. V Ribnici je prošli četrte uničil požar gospodarsko poslopje posestnika I. Arka, nadalje kozolec, vsa mrva, koruza, ki se je sušila in večja množina suhega lesa. Zažgali so otroci. Le z velikim trudom se je ribniškim, bukovskim in dolnjevaškim gasilcem posrečilo, omejiti požar, ki je ogrozil Mlako in trg.

* Nezgoda. 66letni delavec Franc Votolen je včeraj pri skladanju pri rotovski kleti v Mariboru padel pod sod vina in si zlomil obe nogi. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

* Sarajevu dobi Pasteurjev zavod. Dne 10. novembra se otvori v Sarajevu Pasteurjev zavod. Delokrog zavoda se bo raztezal na vse one kraje Bosne in Hercegovine, ki gravitirajo napram Sarajevu. Šef zavoda bo Vsevolod Ljubinskij.

* Vihar na morju. Iz Splita poročajo: Silen vihar na morju je v soboto popoldne uničil več manjših ladij ter dve jadrnici: «Kosovo» in «Božo prevodnost». Moštvo je rešil in vzel na krov parobrod «Soča».

* Ljubavna drama v Sarajevu. V Sarajevu se je v soboto zvečer na ulici odigrala senzacionalna ljubavna drama. Okoli šestih zvečer je poštna asistentka Desanka Maljukanović, stara dvajset let streljala iz revolverja na profesorja trgovske akademije Morica Albaharja. Po prvem strelu je Albahar začel bežati, pri drugem pa se je sgrudil na tla, začet nad sroem. Policija je gospodično aretirala, težko ranjenega profesorja pa so prepeljali v bolnico. Motiv atentata — ljubosumnost.

* Obsojeni celjski mesarji. Pred okrožnim sodiščem v Celju so bili obsojeni zaradi pretiranih cen sledeči mesarji: Woisk Adolf na 1 teden zopora in 1000 Din denarne globe, Fridrih Ivan na 48 ur zopora in 100 Din den. globe, Leskovek Ivan na 4 dni zopora in 200 Din den. globe ter Lapornik Ivan na 4 dni zopora ter 200 Din den. globe. Zadnji trije s obili obsojeni pred kratkim zaradi istega delikta na 8 tedne zopora ter na 1000 Din den. globe. Zanimivo je, da so se pred vsem zagovarjali s prevetlikimi režijskimi stroški. Izvedenec pa jih je jako stvarno zavračal in konstatiral, da konsument nikakor ni dolžan plačevati onih režijskih stroškov, ki jih povzroča mesar z udobnim potovanjem in življenjem pri nakupovanju živine. Tudi se razproda več provrstnega mesa, kakor ga stavijo mesarji v kalkulacijo. V Celju je dovoljena privaga kosti do 22 dkg na kg, kljub temu jih je mnogokrat več. Obsojeni so pri svojem zagovoru popolnoma zamolčali, da ima zaklana živina poleg mesa, kože, kosti in pljuč, še tudi druge stvari, ki jih spravijo prav dobro v denar. Kažite nekoliko več socialnega čuta do revnih konsumentov in ne bo se vam treba zagovarjati pred sodiščem. Istočasno sta bila obsojena tudi mesarja Iv. Kolar iz St. Jurja ob j. ž. na 3 dni zopora in 800 Din denarne globe ter Rogl Franc iz Šoštanja na 48 ur zopora ter 800 Din denarne globe.

Gospodarsivo

UVOZNO CARINE PROSTO BLAGO.

Da bi se omogočila kontrola uporabe onih predmetov in blaga, ki so oproščeni uvozne carine po posebnih predpisih in zakonih (n. pr. po odloku št. 61.602/1920 — št. 8772/1919 in 5882/1920 — potrebščine za rudarska podjetja —; št. 29171/1919 — potrebščine za ribolov —; št. 35.566/1921 — telovadno orodje —; št. 25.873/1921 — gasilno orodje —; št. 44.776/1922 — oprostitev pol luksuzne takse na luksuzno blago, ki se uvozi na predelavo, oziroma za produkcijo —; št. 264/1922 — material za ladjedelnic in plovna podjetja —; in po § 8. spremenjenega in dopoljenega zakona o splošni carinski tarifi — predmeti, ki so namenjeni za dobrodelne namene —), je generalna direkcija carin z odlikom št. 283 od 30. oktobra t. l. izdala stroga navodila vsem carinarnicam, da morajo od začetka t. l. vknjižiti take pošiljke v posebno knjigo, v katero se mora vpisati: 1.) ime uvoznika, oziroma firma; 2.) številka in datum uvozne deklaracije; 3.) na temelju kojega odloka ali zakona o carinskih olajšavah je izvršena carinska ekspedicijska blaga prosto carine in 4.) množina in vrsta uvoženega blaga.

Za vsakega takega uvoznika, oziroma firmo se mora voditi poseben konto, tako da je brez težave mogoče ugotoviti, koliko in kakega blaga so posamezne firme itd. pod carinskimi olajšavami uvozile. V knjigo se mora vpisati naknadno tudi vse blago, ki je bilo oproščeno od carine po zgoraj označenih odlokih v teku tega leta.

Nedvomno služi ta evidenca namenu, da bi se na eni strani lahko kontroliralo, če uvožena množina in vrsta blaga zares odgovarja obsegu, kapaciteti in ustroju dotičnega podjetja, na drugi strani pa je pričakovati, da se bo na temelju teh knjiz vršila tudi kontrola v samih podjetjih, da bi se lahko ugotovilo, ali je uvoženo blago bilo zares uporabljeno v oni namen, zaradi katerega je bilo oproščeno od carine.

Opozarjamo naša podjetja, posebno industrijska, da se naj strogo ravna po tozadevnih carinskih določbah, posebno pa, da blago, ki so ga uvozili prosto od carine, uporabljajo samo v oni namen, radi katerega je bilo oproščeno od carine, ne pa da ga morebiti prodajo, namesto predelajo itd. Tozadevne kazenske določbe so zelo stroge in že samo denarna globa znaša desetkratno carino v zlatu

HMELJ.

Nemški hmeljski trg. Nürnberg, 4. novembra (XXI. brzjavno tržno poročilo.) Prodanih 300 bal. Cene za 2500 mark višje. (Cene 1. t. m. po kakovosti 30 — 70 tisoč mark za 50 kg.)

Češkoslovaški hmeljski trg. Iz Zate poročajo z dne 4. t. m.: Močno nakupovanje je povzročilo, da je že mnogo preko polovice letošnjega pridelka odanega iz prve roke. Cene so radi stalnega povpraševanja in močnega nakupovanja s strani nordijskih in švicarskih pivovarn nekoliko narastle. Cene po kakovosti od 400 — 650 Kč za 50 kg. Pri gospodarskih pogajanjih v Dresdenu se je dosegel enaki kontingent za izvoz hmelja v Nemčijo, kakor lani. Vendar točasno nima praktičnega pomena, ker so cene češkoslovaškega hmelja za Nemčijo previsoke.

TRŽNA POROČILA.

Živinski trg. Iz Zagreba poročajo: Zaradi nemožnosti izvoza so cene mesnih svinjarn v Vojvodini in Hrvatski prošli teden nazadovale za okoli 2 K na 58 — 63 K za kg žive teže. Debele svinje so se tržile po okoli 70 K za kg žive teže. Kupcev je bilo v splošnem malo. Cene goveji živini so ostale v glavnem nespremenjene.

— Padanje cen kolonialnemu blagu v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da so cene kolonialnemu blagu tudi prošli teden nekoliko nazadovale.

— Povišanje cene za odkup tobaka. Finančno ministrstvo je odobrilo odklop uprave državnih monopolov, da se predvidene letošnje cene za odkup tobaka, od producentov povišajo. Povišanje se

izvrši zaradi tega, ker zaradi ispremenjenih ekonomskih prilik v naši državi predvidene cene odkupu duhana letošnje žetve niso zadostne, da bi zadovoljile interese producentov.

— Veterinarske obmejne postaje, preko katerih se smejo uvažati oziroma izvažati živina in mesni izdelki. Minister za poljedelstvo je dovolil, da se sme sveže in predelano meso izvažati tudi preko carinarnice v Cankovi, oziroma Rogoševcih. Veterinarske posle bo izvrševal živnozdravnik iz Murske Sobotice. Za sedaj je torej dovoljen izvoz živine, mesa in mesnih izdelkov po carinarnicah v Bitolju, Gjevčjeliji, Caribrodu, Radujevcu, Veliki Kikindi, Subotici, Koprivnici, Murski Soboti, oziroma Gederovcih Gornji Radgoni, Dravogradu, Mariboru, Jesenicah, Rakeku, Bakru, Šibeniku in Cankovi — Rogoševcih.

— Nemški zlati carinski nadavek je določen za dobo od 8. do 14. novembra na 85.400 odst.

— Avstrijska zlata pariteta znaša od 6. do 12. novembra 15.000 kron.

BORZA

Zagreb, devize: Dunaj 0.0827 - 0.0877, Berlin 0.88 — 1.18, Budimpešta 2.37 — 2.67, Bukarešt 40.25 — 41.75, Milan 258 — 262, London 274.50 — 279.50, Newyork 61.50 — 62.50, Pariz 427.50 — 432.50, Praga 198.50 — 201.50, Sofija 38 — 40, Švica 1130 — 1140, Varšava 0.43 — 0.53, valute: dolar 60.50 — 61.50, levi 38, češke krome 195.50 — 198.50, madžarske krome 2.50, franki 417.50 — 422.50, funti 269.50 — 274.50, marke 0.88 — 1.18, leji 39.25 — 40.75, švic. franki 1110 — 1120, lire 254 — 258.

Beograd, devize: London 275, Pariz 432, Newyork 61, Zeneva 1132, Solutn 137, Milan 260.50, Praga 200, Berlin 1.00, Dunaj 0.085, Bukarešt 39.25, Budimpešta 2.47, Varšava 0.55.

Dunaj, devize: Zagreb 269.75 - 290.25, Beograd 1159 — 1161, Berlin 11.45 — 11.95, Budimpešta 29.75 — 29.85, London 328.450 — 329.500, Milan 3076 — 3084, Newyork 73.725 — 73.875, Pariz 5024 — 5036, Praga 2337 — 2343, Sofija 507.50 — 508.50, Varšava 470 — 480, Curih 13.535 — 13.565, valute: dolarji 73.300 - 73.600, levi 486 — 490, n. marke 1180 — 1280, funti 327.950 — 328.950, franc. franki 4965 — 4995, lire 3042.50 — 3057.50, dinarji 1145 — 1149, poljske marke 450 — 480, leji 464 — 466, švic. franki 13.450 — 13.510, češke krome 2325 — 2335, madž. krome 29.40 — 29.60.

Praga, devize: Berlin 0.3950 — 0.5950, Curih 576.50 — 579.50, Milan 130.75 — 132.25, Pariz 214 — 216, London 139.62 — 141.12, Newyork 31.30 — 31.70, Beograd 51 — 51.50, Sofija 21.80 — 22.20, Dunaj 0.037 — 0.047, Varšava 0.15 — 0.25, Budimpešta 1.22 — 1.32, valute: n. marke 0.3950 — 0.5950, švic. franki 575.5 — 578.8, lire 130.25 — 131.75, francoski franki 213.75 — 215.25, funti 139.62 — 141.12, dolarji 31.30 — 31.70, avstr. krome 0.36 — 0.46.

Curih: Berlin 0.0875, Newyork 543.75, London 24.26, Pariz 37.25, Milan 22.80, Praga 17.25, Budimpešta 0.22, Zagreb 2.19, Bukarešta 3.40, Sofija 3.75.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič, Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra», Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Razno perilo

za dame, gospode in deco 84/1 priporoča tvrdka

A. B. E. Škabarne Ljubljana Mestni trg 10

PERILO

za dame, gospode in deco, oprema za novorojenčke po najnižjih cenah pri

A. Šinkovic nasl. K. SOSS 48/7

Ljubljana, Mestni trg 19.

+

Tužnim srcem javljam prijateljima i znančima, da je dne 6. t. mj. u 5 h. poslije teške bolesi preminuo naš nezaboravni sin i brat

Antun Cvitković

stud. jur.

Sprovođ milog pokojnika bit će dne 7. t. mj. u 14 1/2 h. iz pokrajinske bolnice na pokopaliste sv. Križa.

Ljubljana 6. studenoga 1922.

Za ucviljenu obitelj otac **BOŽO.**

